

прав людини. А з іншого боку, його критиками є прихильники комунітаризма - досить впливового течії в західній соціальній і політичній філософії (Ч. Тейлор, М. Уолцер, М. Сендел і ін.). Комунітаристи наполягають на жорсткому зв'язку всіх цінностей з певними культурами. Таким чином, цінності, які виражаються принципом прав людини, також оголошуються партикулярними, а не універсальними. Що стосується легітимації через реалізацію ідеї демократії, то вона також виявляється під питанням. Демократія досі здійснювалася тільки в рамках національних держав.

Однією з умов успішності демократичного самоврядування є досить високий рівень довіри і солідарності в суспільстві. В рамках національної держави це забезпечується культурної однорідністю, якої, проте, не володіють наднаціональні утворення. Становлення космополітичної демократії, або глобалізація демократії, залежить від того, наскільки успішно наднаціональні політичні освіти зможуть створювати загальну політичну культуру.

Про проблеми, пов'язані з реалізацією принципу мультикультуралізму в сучасних західних суспільствах, пише С. Бенхабіб в своїй книзі «Домагання культури. Рівність і різноманітність в глобальну еру». З позицій дослідника, сучасна ситуація в світі характеризується двома протилежними тенденціями [1]. З одного боку, людство вступило в нову стадію розвитку, що характеризується зростаючою інтенсивністю, об'ємом і наслідками пророцесів, що відбуваються в різних сферах просуспільного життя, - стадію глобалізації. З іншого - річ цілком очевидна прагнення розособистих культурних спільнот до меншої однородності і більшого розмаїття, до послабленню інтеграції в глобальні процеси, до більшої локальної та регіональної автономії.

Список використаних джерел

1. Бенхабіб С. Притязання культури: Равенство и разнообразие в глобальную эру / С. Бенхабіб; пер: с англ.; под ред. В. И. Иноземцева. М. : Логос, 2003. 350 с.

ТЕОРІЯ ПОКОЛІНЬ ТА УПРАВЛІННЯ МІСТОМ

Мележик А.В.

Науковий керівник – Радіонова Л.О., канд. філос. наук, доцент

Реформа децентралізації влади, яка проходить сьогодні в Україні, зумовила потребу у формуванні такої системи управління, яка б найбільшою мірою відповідала сучасним завданням розвитку країни. Однією з підстав управління містом в умовах децентралізації влади є партисипативність. Важливо відмітити, що окрім очевидної проблеми

участі жителів (кінцевих користувачів), під цим мається на увазі залучена участь усіх сторін процесу, тобто адміністрації, представників бізнесу і фахівців з усіх галузей міського господарства. Суть цього принципу полягає в тому, щоб на самому ранньому етапі ознайомити усі сторони процесу з думками і цінностями один одного. Інакше, будь-який проект, що реалізовується в умовах міського середовища, якими є практично усі сучасні проекти, буде приречений на обструкцію з боку жителів, що не довіряють ні цілям адміністрації, ні цілям бізнесу.

Однією з найважливіших особливостей партисипативного проектування є можливість диференційованого підходу. Його суть полягає у відмові від орієнтації на абстрактного середнього користувача, оскільки у результаті такий користувач виявляється не схожий ні на яку окрему живу людину. У цьому контексті ефективно «працює» теорія поколінь. Теорія поколінь – це нове, інтенсивно таке, що розвивається і практично застосовне вчення. Рушійною силою історичних подій багато хто вважає зміну поколінь (О. Конт, Дж. Милль, Г. Феррарі, О. Лоренц).

У цьому дослідженні під поколінням розумітимемо сукупність однолітків зі схожими цінностями, що формуються в певний історичний період під впливом одних подій і дією схожих соціальних норм [1]. Таким чином, окрім демографічної, історичної, хронологічної і символічної детермінант в розгляд буде включений аксиологічний підхід до диференціації поколінь. У такому контексті теорія поколінь розглядалася американськими вченими Нейлом Ховом і Вільямом Штраусом [2]. У основі цієї теорії – цінності людей, саме цінності і їх схожість, а не вік, який формує і визначає покоління. Розрізняють: «мовчазне» покоління (1923–1943 роки народження), покоління «бейбі-бумерів» (1943–1963 рік народження), покоління X (1963–1983), покоління Y (1983–2000) і покоління Z (2000–2020). Як це може вплинути на управління містом?

По-перше, представники покоління «бейбі-бумерів» хочуть масово спробувати себе в нових видах спорту. По-друге, багато хто з них регулярно відвідує фітнес-зали і підтримує хорошу форму. Для бізнесу це має величезну кількість нових запитів: персональні тренери, інструктори, що уміють працювати з цією віковою аудиторією, адаптуючи програми під фізіологічні і психологічні особливості бейбі-бумерів, при цьому відносячись до них як до активних людей. Відповідно, в містах, на підприємствах найближчим часом необхідно створити величезну кількість нових курсів, адаптованих під потреби бейбі-бумерів, – щоб допомогти їм інтегруватися у навколишній світ.

До речі, такими фахівцями можуть бути зовсім молоді хлопці – студенти. Бейбі-бумери пишаються своєю молодістю: з будзагонами, походами, КВНами, а також 90–ми – коли вони відчували приплив енергії, були активними у бізнесі.

Зараз, в ХХІ столітті, вони хочуть про це розповідати, ділитися досвідом, виступати як представники для молоді. На різних рівнях – в компаніях і організаціях, де вони працювали, на рівні міста і регіону. Вони-то готові. Питання в тому, чи готове місто включати бейбі-бумерів у свою роботу? Адже вони можуть навіть будучи на пенсії працювати як волонтерами, так і збирати історію підприємств, проводити екскурсії по історичних місцях, які їм знайомі не з чуток, навчати молодих.

На прикладі тільки одного покоління бейбі-бумерів, а саме це покоління складає велику частину населення сьогоднішніх малих міст України, бачимо, що в управлінні містом неможливо не враховувати цей потенціал. Майже кожен шостий житель Харківської області – літній: 23,3% населення потрапили у вікову категорію від 60 років. Дітей (0–14 років) в регіоні опинилося 13,8%, людей у віці 15–64 року – 69,5%, осіб у віці 65+ налічили 16,7% [3].

У сільській місцевості мешкає більше літніх людей (25,8% жителів у віці 60 років і старіше), ніж в містах (22,7%). За рекомендацією ООН використовують ще один коефіцієнт старіння. Він враховує долю людей у віці від 65 років. Якщо показник перевищує 7%, то населення вважають старим. У Харківській області він склав 16,7% [3]. Як цінність «бути молодим» може реалізуватися в управлінні? Ось тільки деякі рекомендації:

Радіонова Л. О. відзначає, що бейбі-бумери звертають увагу на те, що відбувається не в короткостроковій перспективі, вони орієнтовані на довгострокові стратегії, оскільки хочуть жити довго і активно. Вони уміють планувати і вбачати ситуацію стратегічно [1].

Сьогodні в управлінні містом важливе місце займає брендинг міста, бейбі-бумери розуміють та цінують це. Треба враховувати те, що голосувати вони будуть грошима і відношенням, а разом – впливати на рішення своїх дітей і онуків у виборі сервісів міста.

І найголовніше, йдеться про найбільше зрушення парадигми – як живуть люди у віці "50+", "60+". Так, зараз бейбі-бумери створюють нові правила для себе. Але жити в цих нових умовах не лише їм, але і наступним поколінням.

Місту, щоб ставати інноваційним, треба усе більш прискорюватися, включати те, що з'явиться або може з'явитися в майбутньому. До IQ і EQ треба додати AQ – адаптивний інтелект, здатність до адаптації.

Адаптивність – як здатність прийняти зміни. Сьогодні культ темпу новизни. Як цей культ проявляється в системі взаємозв'язків поколінь у місті? Головне питання – як забезпечити спадкоємність між поколіннями, щоб відхід бейбі-бумерів не спричинив втрату унікальних знань і стосунків.

Сьогодні сформувався покоління Z, це особливо актуалізує не просто розуміння цінностей покоління Z, але і зміну концепції управління містом. У покоління Z проявляється гіперопіка – вони постійно знаходяться під наглядом дорослих. Після школи вони займалися з репетиторами, у результаті «зети» відчують дефіцит спілкування з однолітками. У гаджетах і технологіях вони розбираються краще, ніж в емоціях людей. Їм, що звикли з дитинства до візуальної інформації, складніше сприймати тексти, а це вимагає перебудови усієї вербальної ідеології управління містом.

Покоління Z – реалісти: вони живуть не лише в умовах глобальної економічної кризи, але і системної кризи в нашій країні. Згідно з даними фонду Pew Charitable Trusts, за час Великої рецесії середній рівень добробуту батьків «зетів» знизився приблизно на 45%, а в нашій країні показник витрат тільки на їжу складає 50,3%.

Милленіали змучуються сумнівами – чи варто було вкладати стільки сил і грошей у вищу освіту? Особливо враховуючи, що 44% випускників внз працюють за фахом, що не вимагає престижного диплому, а кожен восьмий випускник – безробітний. Покоління Z прагне до освіти, їм цікаво отримувати знання в різних форматах: навчання за вимогою (on - demand learning) або навчання точно в строки (just – in – time learning) – наприклад, курси на YouTube. Соціологічне дослідження, яке ми проводили в університеті, показало – «зети» орієнтовані отримати будь-який цінний досвід в різних ролях або проєктах під час навчання в університеті. Нове покоління Z як ртуть, вони такі ж текучі і невловимі. Згідно з даними Бюро перепису населення США (U.S. Census Bureau), сьогодні до покоління Z належать майже 25% жителів Землі. Це 75% робочої сили і 50% грошей вже в 2025 році.

Таким чином можна сказати, що парсипативне управління містом – це відкрите поле діяльності, яке нове для України. Для реалізації викладених цілей потрібна подальша робота по аналізу системи розвитку міста, націлена на її вдосконалення, а також активний пошук нових рішень, у тому числі із зверненням до теорії поколінь.

Список використаних джерел

1. Л. А. Радионова Диалектика взаимосвязи поколений в современном вузе: онтологический подход / Л. А. Радионова, О. Н. Радионова Моделирование поколения F

[Електронний ресурс] : зб. матеріалів міждисциплінар. наук.-практ. конф., Київ, 05 жовтня 2018 р. / [уклад. Л. І. Юдіна]. Київ : Юдіна Л. І., 2018. URL : <http://futurolog.com.ua/news/publish/12/zbirnyk.pdf>. (дата звернення: 10. 01. 2021).

2. Шамис Е., Антипов А. Теория поколений / Маркетинг Менеджмент. 2007. № 6. URL : <http://old.e-xecutive.ru/publications/> (дата звернення: 18. 02. 2021).

3. Статистика населения Харькова за 2018 год. URL : <https://kh.vgorode.ua/news/sobytyia/367352-potomu-hto-na-desiat-devchonok-v-kharkove-pereschytaly-muzhchyn-y-zhenschyn> (дата звернення: 15. 02. 2021).

РОЛЬ МАЛОГО МІСТА В РЕГІОНІ

Сапега О.М.

Науковий керівник – Радіонова Л.О., канд. філос. наук, доцент

Сучасний період розвитку українського суспільства обумовлений, по-перше, труднощами соціально-економічного характеру, а також запровадження реформи з децентралізації влади, яка полягає в утвердженні демократичного управління; по-друге, новими глобальними викликами, пов'язаними з посиленням геополітичної конкуренції за сфери впливу в сучасному світі. Реформа децентралізації влади, яка проходить сьогодні в Україні, зумовила потребу у формуванні такої системи управління, яка б найбільшою мірою відповідала сучасним завданням розвитку країни. Глобалізація інтенсифікує міграційні процеси, в рамках яких здійснюється переміщення людей з менш благополучних місць в більш благополучні.

Результати соціологічних досліджень свідчать про масовий характер міграції з малих міст України в мегаполіси, або за кордон. За даними державної статистики внутрішні переміщення, що статистично обліковуються, приблизно в 10 разів переважають за обсягом зареєстровані випадки зовнішньої міграції. Більше половини усіх переїздів здійснюються всередині регіонів і лише близько третини – між регіонами держави [1]. Домінують у внутрішньодержавному перерозподілі населення міграції між містом і селом. Із зрозумілих причин індустриальні центри Сходу України втратили свою привабливість. Натомість звідти відбувався численний відтік населення. Проте, втрачали населення за рахунок міграцій не лише охоплені війною регіони, а й Житомирська, Запорізька, Закарпатська, Кіровоградська, Рівненська, Сумська, Чернігівська, Херсонська області [2].

Міграційні настрої поширені переважно серед молоді. На підставі порівняльного аналізу даних за останні п'ять років, соціологи констатують, що покинути рідне місто прагнуть, в основному, молодь до 30 років, успішні підприємці та високопрофесійні фахівці активного віку (до 45 років). Основною причиною, яка змушує людей задуматися над